

LJUDSKA PRAVA

Autor: Ajna Đapo

10.12.

„NEMA < >, SAMO =“

decembar, 2020.

Brošura o ljudskim pravima

- ♥ **Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima usvojena je 10. 12. 1948. godine na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda**
- ♥ **Ova je deklaracija prva u historiji čovječanstva, koja propagira jednakost naroda u svim njihovim izražavanjima i pokretima**
- ♥ **„Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima“ određuje prvi član deklaracije**
- ♥ **Međunarodna deklaracija ljudskih prava poziva na jednakost spolova, nacija, jezika, kultura, običaja, opredjeljenja, izbora, govora**

Svako kršenje bilo kog prava je strogo kažnjivo

Tržća gimnazija Sarajevo

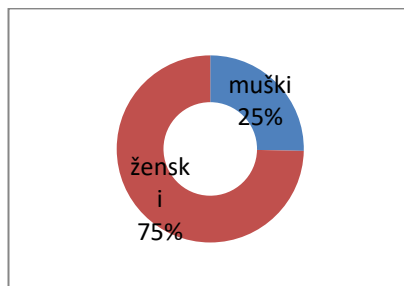

Istraživanje o poštivanju ljudskih prava

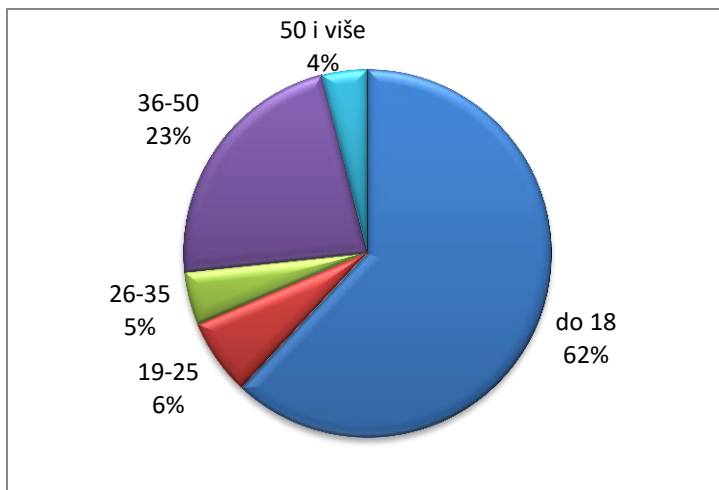
U proteklom periodu provedeno je kratko i interesantno istraživanje o poštivanju ljudskih prava. Podaci su prikupljeni putem online anketiranja. Ispitanici su bili ljudi različitih dobnih skupina. Kroz anketu smo imali priliku vidjeti stavove i mišljenja ispitanika i njihove odabire u hipotetičkim situacijama koje su bile zadane u anketi. Učešće u istraživanju je bilo anonimno i dobrovoljno.

Prikupljanje podataka trajalo je pet dana i ukupan broj ispitanika koji je učestvovao u istraživanju je **152**.

:

Od ukupnog postotka ispitanika, 25 % su muškarci, a 75 % žene

Ovaj dijagram nam prikazuje dobnu strukturu ispitanika.

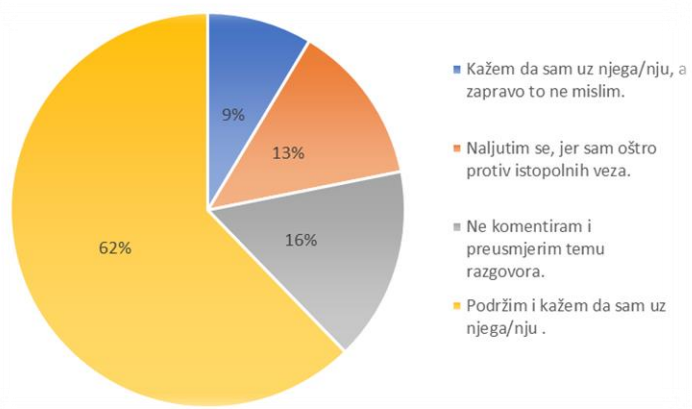
Najveći broj ispitanika je do 18 godina (62%), obzirom da je riječ o prigodnom uzorku- učenici iz nekoliko sarajevskih sednjih škola. Potom, ispitanici od 35 do 50 godina (23 %), od 19 do 25 godina (6%), od 26 do 35 (5%). U najmanjem postotku osobe starije od 50 godina (4%).

Svim ispitanicima je bilo postavljeno pitanje koliko često razmišljam o svojim pravima. Rezultat koji smo dobili ukazuje da velika većina (preko 50%) često razmišlja o svojim pravima.

A koja su to prava?

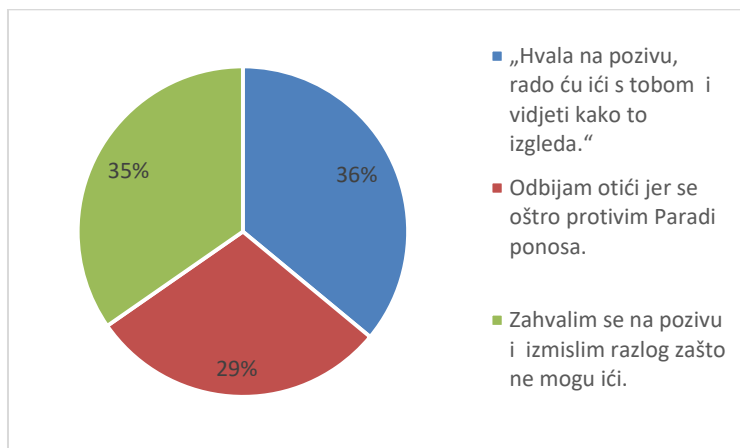
Jedan dio ankete ispitivao je odnos ispitanika prema istopolnim vezama.

- 1) Na pitanje kako bi reagovali da vam najbolji prijatelj/najbolja prijateljica saopšti da je zaljubljen/zaljubljena u osobu istog pola, ispitanici su odabrali ponuđene odgovore u sljedećim postocima:

Vidimo da je najveći postotak onih koji su rekli da bi podržali i bili uz svog prijatelja/svoju prijateljicu. Međutim zabrinjavajuće je što je 38% ispitanika reklo suprotno. Među tih 38% je 13% onih koji su rekli da su protivnici istopolnih veza. Evidentno je da su diskriminarne osobe koje su u emotivnoj vezi sa partnerom/partnericom istog pola. Taj vid stereotipa je najviše zastupljen u mlađim generacijama.

2) Kada je riječ o posjeti Parade ponosa, ukoliko nas nama draga osoba zamoli da idemo s njom, dobili smo sljedeće rezultate:

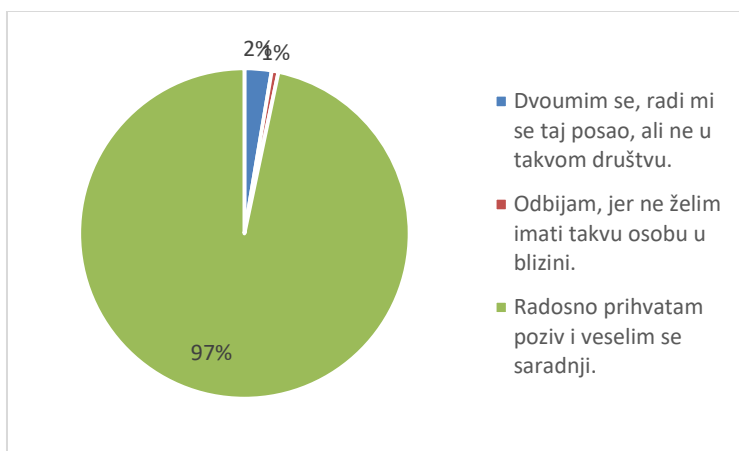
Vidimo da su postoci podjednaki, što predstavlja indicaciju na stereotip koji egzistira u našem društvu.

Jedno od prava koje je uvršteno u konvenciju je pravo na opredjeljenje i slobodan izbor. Očito je da smo tradicionalno društvo sa predrasudama prema “novom i nepoznatom”. Društvo treba senzibilizirati da prihvate pravo pojedinca na slobodan izbor partnera/partnerice.

Dakle. utvrdili smo prvi problem. Hoćemo li ga zajedno riješiti?

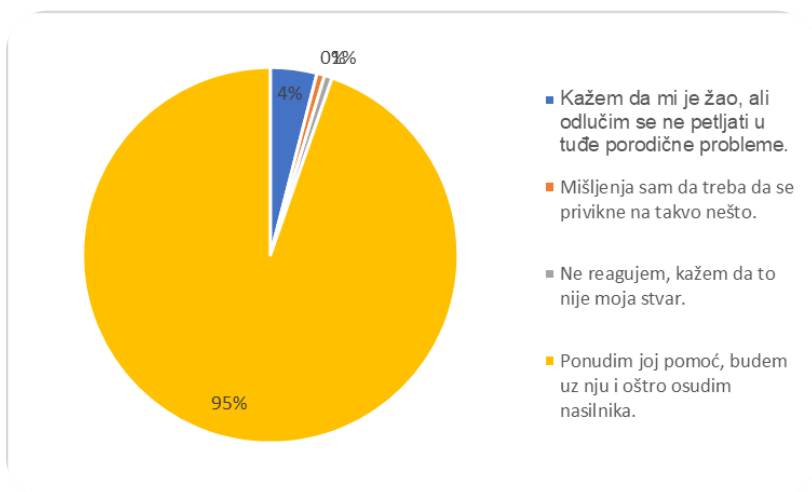

3) Naredno pitanje se odnosilo **na romsku nacionalnu manjinu**. Ispitanicima je postavljena situacija gdje su trebali zamisliti da su dobili priliku iz snova da rade posao o kome su oduvijek maštali. Međutim, partner u tom poslu je pripadnik romske nacionalne manjine. Rezultati su ohrabrujući.

Samo je 3% onih koji su se izjasnili suprotno od afirmativnog odgovora. Ipak, kada govorimo o poštivanju ljudskih prava I ono “samo” je puno. Položaj romske nacionalne manjine u našoj zemlji nije zavidan. Nažalost, ljudi su skloni generalizovanju i ishitrenom osuđivanju. **Možemo li mi nešto promijeniti?**

4) Jedan od čestih slučajeva je i **narušavanje prava žena**. Zato smo ispitanicima ponudili nekoliko slučajeva, da bismo procijenili kako bi reagirali da se nađu u situaciji da im je kćer/sestra/dobra prijateljica, koja se prethodno udala i otišla u disfunkcionalnu obitelj, izložena psihičkom, fizičkom i emocionalnom nasilju.

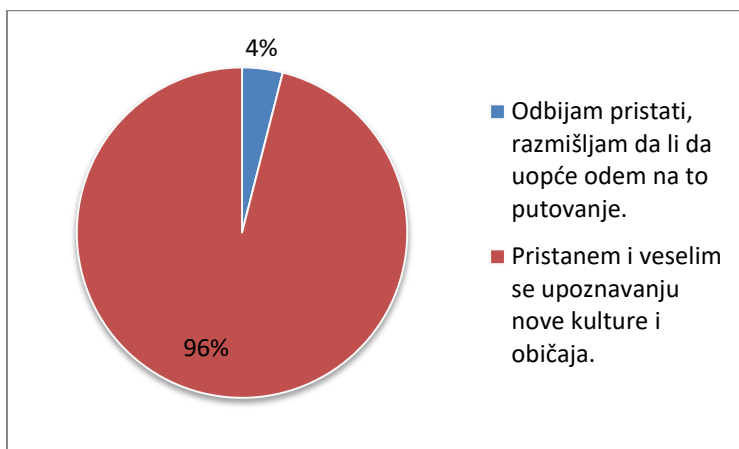

95% ispitanika je reklo da bi pomoglo, osudilo nasilnika i bilo uz nju. Međutim, 5% koji misle drugačije.

Možda upravo to “petljanje” u tuđe porodične probleme može spasiti nečiji život. Nasilje ni u kom slučaju ne smije biti način. Jedini pravi Jezik kojim bismo trebali komunicirati je Jezik ljubavi- on je za sve univerzalan. **Zar nije tako?**

5) Naredno pitanje se odnosi na spremnost ili volju ljudi za upoznavanjem različitih kultura, običaja ili jezika.

Šta biste uradili da dobijete ponudu da odete na razmjenu učenika/studenata/ poslovno putovanje u drugu zemlju, drugo govorno područje, gdje se ne obilježavaju isti praznici kao u vašem domu, a da pritom trebate boraviti u sobi sa osobom koju karakteriše sve gore navedeno?

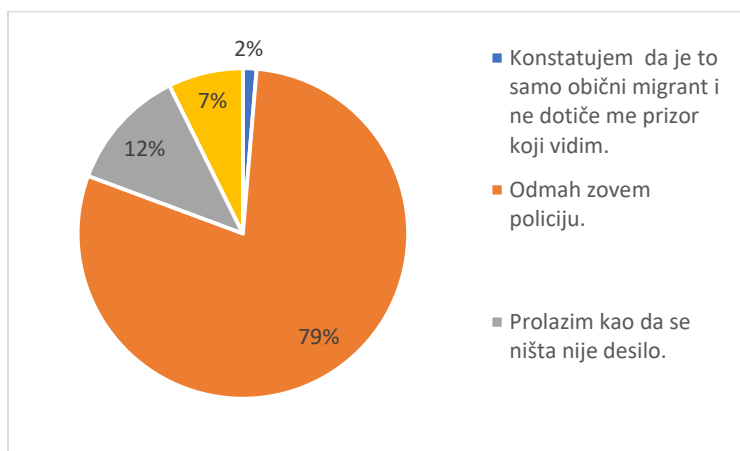
Po ovim rezultatima vidimo da bi 96% ispitanika bilo spremno na upoznavanje drugih kultura i običaja; 4% ne misli tako.

Ne postoji nikakvo materijalno bogatstvo koje može nadmašiti iskustva koja stičemo kroz upoznavanje drugih zemalja, jezika, običaja, kultura. **Svi jednaki, a ta naša obilježja se samo sabiraju i povećavaju zbir sreće u svijetu.**

5) Aktualna situacija na globalnom nivou je dolazak i boravak migranata na tlu naše zemlje.

U anketi je kreirana situacija da ispitanik prisustvuje sceni kako skupina delinkvenata fizički zlostavlja migrant i krši jedno od osnovnih ljudskih prava te kako on na to reaguje.

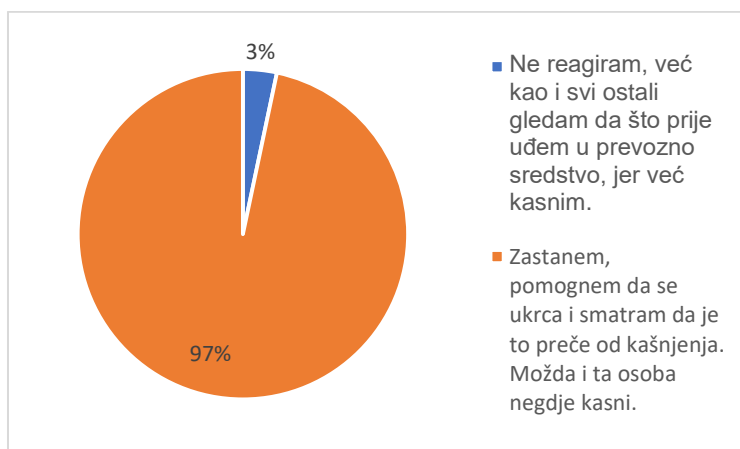
Većina je onih koji su rekli da bi odmah zovnuili policiju. Ukupno 21% je se izjasnilo suprotno, a 2% je reklo da konstatuje da je to samo “obični” migrant.

Pridjev “običan” možda možemo vezati uz neki odjevni predmet, ali uz ljudsko biće- nikako. ❌

Pokušajmo se katkada smjestiti u cipele jednog migrant, koji je miljama daleko od svog doma, u stranoj zemlji. **A šta da nas neko tuče, a da ostali samo prolaze i gledaju?**

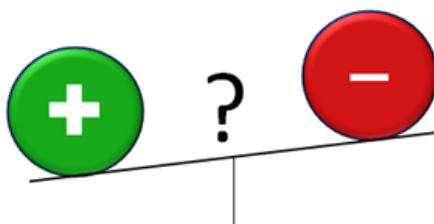

7) Osvrnuli smo se i na prava i situacije sa paraplegičarima. Evo kako bi ispitaici reagovali da u jednom užurbanom danu, kada kasne u školu/na fakultet/posao, na ulazu u gradsko prevozno sredstvo sretnu paraplegičara kojemu treba pomoć prilikom ukrcavanja u vozilo, a da pritom svi drugi prolaze i ne registričaju.

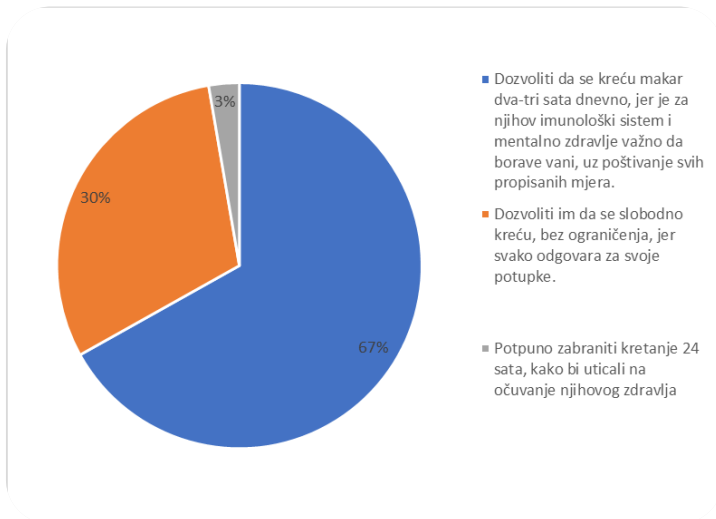
97% ispitanika kaže da bi pomoglo. 3% ne bi reagiralo.

Zamislite da ste u toj situaciji gdje vam treba nečija pomoć, a niko vas ne gleda. Svi prolaze kao da niste tu... A možda vam se u tom trenutku negdje jako žuri? **Da li je to odgovorno građansko ponašanje? Nije, zar ne? Možemo li bolje od toga? Sgurna sam da možemo bolje od 97%.**

8) Posvetili smo pozornosti I starijoj životnoj dobi i njihovom “tretmanu” tokom pandemije COVID-19.

Pitali smo ispitanike kako bi oni organizirali i regulirali kretanje pripadnika starije životne dobi, obzirom da spadaju u jednu od rizičnih skupina,

Mišljenja su podjeljena. Većina (67%), kaže da bi omogućila kretanje barem dva do tri sata dnevno. Mali postotak ljudi je za potpunu zabranu kretanja. **A je li to etično? Zamislite da vas neko zatvori 24 sata u kuću svaki dan. A već puno toga nije pod kontrolom osoba starije živone dobi.**

9) Na samom kraju ankete, postavili smo pitanje otvorenog tipa. Pitali smo ispitanike šta oni rade da doprinesu u poštivanju ljudskih prava u svojoj okolini. Od ukupno 152 ispitanika, odgovor na ovo pitanje dao je 91 ispitanik. Odgovore smo grupisali u nekoliko kategorija po njihovoj sličnosti.

Br.	Naziv kategorije	Broj ispitanika
1.	Oni koji su napisali "ništa"	6
2.	Ispitanici koji su umjesto odgovora stavili kosu crtu/tačku ili sl.	15
3.	Direktno pomaganje drugima	3
4.	Zalaganje za poštovanje drugog i drugačijeg	40
5.	Kroz formu podučavanja drugih	16
6.	Bavljenje građanskim aktivizmom	5
7.	Osjećaj da "moj postupak" ne pomaže	6

RUBRIKA “JESTE LI ZNALI?” – JER MOJE PRAVO JE DA IMAM PRAVO!

**ZNATE LI DA TENUTNO 884 MILIONA LJUDI
U SVIJETU NEMA PITKU VODU, A 2,5 MILIJARDE
NEMA PRISTUP KVALITETNIM SANITARNIM
OBJEKTIMA?**

**JESTE LI ZNALI DA JE VIŠE OD MILIJARDU
LJUDI POTHRANJENO, A DA OD BOLESTI KOJE
UZROKUJE POTHRANJENOST, SVAKE GODINE
UMRE OKO ŠEST MILIONA DJECE?**

**ZNATE LI ZA ZASTRAŠUJUĆI PODATAK DA
GOTOVO 85 MILIONA DJECE PRIMORANO DA
NOVAC ZARAĐUJE PUTEV PRODAJE
NARKOTIKA, OPIJATA I PROSTITUCIJOM?**

**SVAKI SE DAN 37 000 DJEVOJČICA
PRISILNO UDA PRIJE 18-E GODINE, A OKO 3
MILIONA MLADIH DJEVOJAKA JE IZLOZENO
SAKAĆENJU GENITALIJA**

**OKO 80% LJUDI U SVIJETU NE ZNA ČITATI I
PISATI, A OKO JEDNA MILIJARDA LJUDI JE JOŠ
UVIJEK NEPISMENA.**

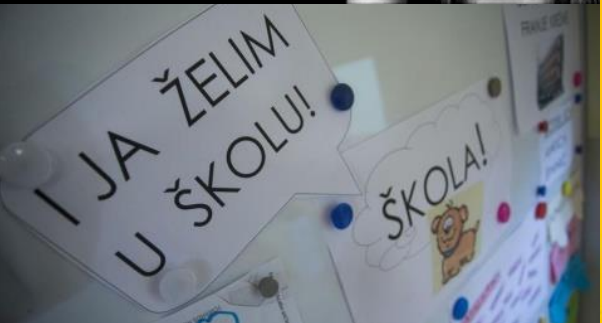

MIGRANT

tvoja majka
tvoja sestra
tvoja partnerka
tvoja ćerka

**1 od 4
žene**

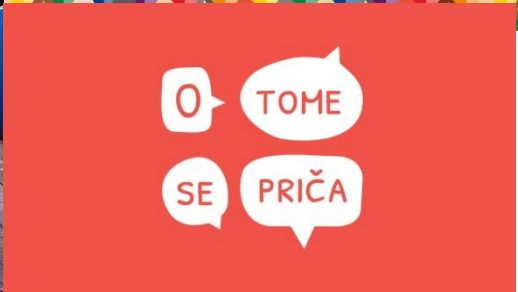

OPREZ!

Homoseksualac u autu iza tebe

STOP PREDRASUDAMA! STOP DISKRIMINACIJI!
U Hrvatskoj je na snazi ZAKON O SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE

Kako da zajedno riješimo probleme?

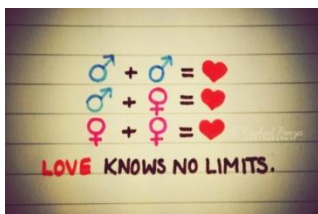
Poštujmo jedni druge!

Naučimo slušati!

Širimo ljubav, a ne osude.

$$1 + 1 = \text{❤️}$$

Poštujemo naše izbore!

RAZBIJMO PREDRASUDE!

**STOP
DISCRIMINATION**

...jer možemo bolje od ovoga!

Ispričat ću vam priču.

Ispričat ću vam priču o Beati. Maloj djevojčici, velikih snova, želja, planova i nadanja. Svako jutro joj je počinjalo gledanjem kroz mali otvor koji je slučajno bio tu između dvije kartonske kutije. Po licu i tijelu je imala mnogo rana, ali govorila je da je više bole predrasude. Neki okrutni ljudi, koji kvare bajke su joj formirali i cijenu.

Beata nije smjela glasno reći šta misli, a i da je htjela- nije mogla. Veliki flaster ili nečija “bijela” ruka joj je stalno bila na ustima. Nije smjela voljeti, jer kaže da “to” što ona voli, nije dozvoljeno. Htjela je čitati i učiti, ali za to nije imala uvjete. Maštala je da će kad odraste postati nečija mama, ali kako, kada joj je za to samim rođenjem oduzeto pravo. Htjela je da pleše, da trči, da svuda žuri... ali kako, kada je uz sebe morala vući i kolica u kojima je sjedila. Htjela je jedanput jesti i piti kao sva ostala djeca, ali kako kada joj niko nikad nije ponudio hranu?

Htjela je da živi i da mnogo lijepe mladosti doživi...ali, kako? Kako kad je ubijena? Ubili su je ljudska mržnja, predrasuda i osuda... I zamislite, time joj je oduzeto ono naše osnovno pravo – pravo na život.

Ispričat ću vam jednu priču. Priču o Beati...

PORUKA ZA KRAJ

Poštujemo jedni druge i volimo se. Pružimo jedni drugima čvrsta leđa i dašak svjetlosti u onim trenucima kada smo u mračnom tunelu.

Radujemo se različitostima. Budimo nesebični, sretni, veseli i druželjubivi.

Budimo jedno i neka svaki dan bude naš!

Nebitan je spol, godište, rasa, nacija, jezik, religija, pripadnost, opredjeljenje.. - bitna je unija... A to smo mi.

Jer...

“NEMA < >, SAMO =”

SRETAN NAM DAN NAŠIH PRAVA

